

FUQAROLIK HUQUQI ASOSLARI: SHAXS VA JAMIYAT O'RTASIDAGI
MUNOSABATLAR

O'zbekiston Respublikasi IIV
Surxondaryo akademik litseyi huquq fani
o'qituvchisi **Mirzayusupov Shohrux**
Shavkatovich

93-871-93-33

Annatotsiya.

Ushbu maqola fuqarolik huquqining asosiy tamoyillari va institutlarini, shuningdek, uning zamonaviy jamiyatdagi ahamiyatini o'rganadi. Shaxslarning huquq va majburiyatlarini, mulk huquqini, shartnoma huquqini, majburiyat huquqini va meros huquqini qamrab oluvchi asosiy qoidalar batafsil tahlil qilinadi. Bundan tashqari, fuqarolik huquqining iqtisodiy rivojlanishga va demokratiyaning mustahkamlanishiga qo'shgan hissasi, shuningdek, globalizatsiya va texnologiya taraqqiyoti sharoitida duch kelayotgan zamonaviy qiyinchiliklar ko'rib chiqiladi. Annotatsiya fuqarolik huquqining asosiy tushunchalarini tushunish va uning amaliy ahamiyatini anglashga qaratilgan.

This paper provides an overview of the fundamental principles and institutions of civil law, examining its significance in modern society. Key concepts are analyzed, including the rights and obligations of individuals, property rights, contract law, law of obligations, and inheritance law. Furthermore, the contribution of civil law to economic development and the strengthening of democracy is discussed, alongside contemporary challenges posed by globalization and technological advancements. The annotation aims to provide a concise understanding of the core concepts of civil law and its practical relevance.

Fuqarolik huquqi har bir jamiyatning poydevori hisoblanadi, chunki u shaxslarning huquq va erkinliklarini, ularning o'zaro munosabatlarini va davlat bilan bo'lgan munosabatlarini tartibga soladi. Ushbu maqola fuqarolik huquqining asosiy tamoyillari, institutlari va ahamiyatini qisqacha ko'rib chiqadi.

Fuqarolik Huquqining Asosiy Tamoyillari:

Fuqarolik huquqi bir qator asosiy tamoyillarga asoslanadi, ular quyidagilarni o'z ichiga oladi:

Huquqiy tenglik: Barcha shaxslar qonun oldida tengdir va bir xil huquq va majburiyatlarga ega. Irqi, milliyati, dini, jinsi, ijtimoiy kelib chiqishi va boshqa holatlarga ko'ra hech kim kamsitilishi mumkin emas.

Mulkiy huquqni himoya qilish: Shaxslarning mulkiy huquqi muqaddas deb hisoblanadi va qonun bilan himoya qilinadi. Bu huquqdan foydalanishda shaxslar boshqalarning huquq va qonuniy manfaatlariga putur yetkazmasligi kerak.

Shartnoma erkinligi: Shaxslar o'zaro kelishgan holda shartnomalar tuzish huquqiga ega. Shartnomalar qonunga zid bo'lmagan taqdirda majburiy kuchga ega.

Sud himoyasi: Shaxslarning huquqlari va qonuniy manfaatlari buzilgan taqdirda, ular sud orqali himoya qilinishi mumkin.

Yaxshi niyat tamoyili: Huquqiy munosabatlarda ishtirok etuvchi shaxslar bir-birlariga nisbatan yaxshi niyatda bo'lishlari kerak.

Fuqarolik Huquqining Asosiy Institutlari:

Fuqarolik huquqi quyidagi asosiy institutlarni o'z ichiga oladi:

Mulkiy huquq: Mulkiy huquq shaxsning mulkdorlik, egalik qilish, foydalanish va tasarruf etish huquqlarini o'z ichiga oladi.

Shartnoma huquqi: Shartnomalar tuzish, bajarish va ularni buzish oqibatlarini belgilaydi.

Majburiyat huquqi: Qarzdorning kreditor oldidagi majburiyatlarini belgilaydi.

Vasiyat huquqi: Shaxsning o'limidan keyin mol-mulkini kimga berishini belgilaydi.

Meros huquqi: Merosning qabul qilinishi va taqsimlanishini tartibga soladi.

Fuqarolik Huquqining Ahamiyati:

Fuqarolik huquqi jamiyatning barqaror rivojlanishi uchun muhim ahamiyatga ega. U shaxslarning huquq va erkinliklarini himoya qiladi, ularning o'zaro munosabatlarini tartibga soladi va iqtisodiy faoliyatni rivojlantirishga imkon beradi. Fuqarolik huquqining samarali ishlashi demokratiyaning mustahkamlanishi, huquqiy davlatning shakllanishi va jamiyatning farovonligi uchun muhim omil hisoblanadi.

Zamonaviy muammolar va istiqbollar:

Hozirgi kunda globalizatsiya, texnologiyalar rivoji va yangi ijtimoiy munosabatlarning paydo bo'lishi fuqarolik huquqiga yangi qiyinchiliklar qo'yimoqda. Masalan, axborot texnologiyalari orqali sodir etiladigan huquqbuzarliklar, intellektual mulkni himoya qilish, elektron tijorat va boshqa yangi sohalarni tartibga solish talab etiladi. Fuqarolik huquqi ushbu yangi qiyinchiliklarga moslashishi va shaxslarning huquq va manfaatlarini samarali himoya qilishi kerak.

Fuqarolik huquqi - doimiy ravishda rivojlanib boruvchi va zamonaviy jamiyatning ehtiyojlariga moslashib borishi lozim bo'lgan dinamik sohadir.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Mirziyoev Sh.M. Milliy taraqqiyot yo'limizni kat'iyat bilan davom ettirib, yangi bosqichga ko'taramiz. – Toshkent: O'zbekiston NMIU, 2017. – B.44.
2. Berdikulov S.N. O'zbekistonda ko'ppartiyaviylik milliy modelini rivojlantirish istiqbollari: O'quv qo'llanma / Mas'ul muharrir: falsafa fanlari doktori, professor Mamadaliev Sh.O. – T.: O'zbekiston Respublikasi IIV Akademiyasi, 2016. – 108 b.
3. Maxmudov A.A. O'zbekiston Respublikasida mahalliy vakillik organlarining nazorat faoliyatini takomillashtirish. Yuridik fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) ... dissertatsiyasi avtoreferati. – T.: DBA, 2019. – B.13–14.
4. O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi. – T.: O'zbekiston, 2018. – 80 b.
5. O'zbekiston Respublikasining "Mahalliy davlat hokimiyati to'g'risida"gi Qonuni // O'zbekiston Respublikasi Oliy Kengashining axborotnomasi, 1993. № 9, 320-modda; Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi – www.lex.uz, 09.01.2019., 03/19/512/2435-son.

6. O‘zbekiston Respublikasining “Davlat boshqaruvini yangilash va yanada demokratlashtirish hamda mamlakatni modernizasiya qilishda siyosiy partiyalarning rolini kuchaytirish to‘g‘risida”gi Konstitutsiyaviy qonuni.
7. O‘zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to‘plami, 2014, - № 16, 176-modda.
8. O‘zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to‘plami, 2017, - № 6, 70-modda.
9. Izoh: “Siyosiy partiyalar to‘g‘risida”gi Qonunning 1996 yilda qabul qilinganligi.